ГЛАСИЛО
GAZETË

Март 2022
Mars 2022

ЗЕЛС

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

BNJVL

BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

Почитувани,

На 30 март 2022 година, претставници од Управниот одбор на ЗЕЛС се сретнаа со членови од Владата на РСМ, предводени од премиерот Димитар Ковачевски. Оваа средба се одржа на иницијатива на Управниот одбор на ЗЕЛС, доставена уште на почетокот на годината, кога до Владата беа испратени и конкретни предлог-решенија од ЗЕЛС за поддршка на општините за надминување на негативните последици што енергетската криза континуирано ги предизвикува врз работењето на единиците на локалната власт. На состанокот беше договорено разговорите да продолжат по обезбедувањето на конкретни податоци од општините за реалната потрошувачка на електрична енергија за сите институции во надлежност на локалните власти, вклучително и за уличното осветлување, како и утврдување на висината на цената по 1 KW, што секоја општина ја постигнала во договорот за снабдување на овој енергенс.

Ова барање беше реафирмирано на последната седница на Управниот одбор на ЗЕЛС што се одржа на 9 март 2022 година. На истата седница, членовите на Управниот одбор на ЗЕЛС дискутираа и ги усвоија СИСТЕМАТИЗИРАНИТЕ СТАВОВИ на ЗЕЛС, приоритетните цели за натамошно подобрување на процесот на децентрализација во земјата и унапредување на квалитетот на услугите што се во надлежност на единиците на локалната самоуправа.

Во почетокот на март, на иницијатива на овластените градежни инспектори од општините, ЗЕЛС организираше работна средба со претставници од релевантните државни институции од оваа област на која посебно внимание беше посветено на потребата за усогласување на Законот за градење со Законот за општа управна постапка, недостигот од градежни инспектори и на потребата за обезбедување на поголема планска документација за секоја општина.

Комитетот на советите при ЗЕЛС, во текот на март одржа средба во административната зграда на ЗЕЛС и отвори повеќе дилеми за функционирањето на општинските совети. Во овој период, деветнаесет градоначалници потпишаа договори со Министерството за локална самоуправа за кофинансирање на проекти со средства од Европската Унија, меѓу кои и оние за прекугранична соработка со Република Албанија. Во рамките на Програмата за прекугранична соработка меѓу Република Северна Македонија и Република Бугарија за 2021 - 2027 година, на крајот на март, во градот Сандански, беше одржана работна средба меѓу македонските и бугарските општини од пограничниот регион на која беа обновени или создадени нови партнерства за реализација на заедничките проекти.

За овие, но и за другите активности на ЗЕЛС ќе можете да прочитате поопширно на страниците од овој број на **Гласило** на ЗЕЛС.

Со почит,

Душица Перишиќ,
Извршен директор на ЗЕЛС

Të nderuar,

Më 30 mars, 2022, përfaqësuesit e Bordit drejtues të BNJVL-së u takuan me anëtarë të Qeverisë së RMV, të udhëhequr nga Kryeministri Dimitar Kovaçevski. Ky takim u realizua në iniciativë të Bordit drejtues të BNJVL-së, e cila ishte parashtruar që në fillim të vitit, kur në Qeveri u dërguan edhe propozim-zgjidhje konkrete nga BNJVL për përkrahjen e komunave lidhur me tejkalimin e pasojave negative që kriza energjetike në vazhdimësi i shkakton mbi punën e njësive të pushtetit lokal. Në mbledhje u dakordua që bisedimet të vazhdojnë mbi sigurimin e të dhënave nga komunat për konsumin real të energjisë elektrike, përfshirë edhe për ndriçimin rrugor, si dhe për përcaktimin e çmimit për 1 KW që çdo komunë e ka arritur në marrëveshjet për furnizim të energjencëve.

Kërkesa në fjalë u riafirmua në seancën e fundit të Bordit drejtues të BNJVL-së që u mbajt më 9 mars, 2022. Në seancën e njëjtë, anëtarët e Bordit drejtues të BNJVL-së diskutuan dhe i miratuan Qëndrimet e sistematizuara të BNJVL-së, prioritetet më të larta për përmirësimin e mëtejmë të procesit të decentralizimit në vend dhe avancimi i cilësisë së shërbimeve që janë në kompetencë të njësive të vetëqeverisjes lokale.

Në fillim të muajit mars, në iniciativë të inspektorëve të autorizuar ndërtimorë nga komunat, BNJVL organizoi takim punues me përfaqësuesit e institucioneve shtetërore relevante nga ky takim në të cilin vëmendje e veçantë i kushtohet nevojës për harmonizim të Ligjit për ndërtim me Ligjin për procedurë të përgjithshme administrative, mungesën e inspektorëve ndërtimorë dhe nevojën për sigurimin e dokumentacionit më të madh planifikues për çdo komunë.

Komiteti i këshillave në kuadër të BNJVL-së gjatë muajit mars zhvilloi takim në ndërtesën administrative në BNJVL dhe hapi shumë dilema nga funksionimi i këshillave komunale. Në këtë periudhë edhe nëntëmbëdhjetë kryetarë komunash firmosën marrëveshje me Ministrinë për vetëqeverisje lokale për ko-financim të projekteve me mjetet e Bashkimit Evropian, midis të cilave edhe ato për bashkëpunim ndërkufitar me Republikën e Shqipërisë. Në kuadër të Programit për bashkëpunim ndërkufitar midis Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe Republikës së Bullgarisë për vitin 2021-2027 në fund të muajit mars, në qytetin Sandanski, u mbajt takim punues midis komunave maqedonase dhe bullgare nga rajoni ndërkufitar në të cilin u përtërinë ose u krijuan partneritete të reja për realizimin e projekteve të përbashkëta.

Për këto, por edhe për aktivitete tjera të BNJVL-së do të mund të lexoni më gjërë në faqet e këtij numri të Gazetës së BNJVL-së.

Me respekt,

Dushica Perishiq,
Drejtori ekzekutiv i BNJVL-së

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
тел. +389 (0) 2 30 99 033, факс: +389 (0) 2 30 61 994
ул. Копенхагенска бр. 5, п.фах 32,
1000 Скопје, Република Северна Македонија
Извршен директор на ЗЕЛС:
Душица Перишиќ
Заменик извршен директор на ЗЕЛС:
Ардита Дема-Мехмети
Подготвила:
Весна Арсовска-Динковска
Превод: Арта Абази
Лекторирал: Валентина Великова
Дизајн и подготовка и печатење: Европа 92

BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT
tel. +389 (0) 2 30 99 033, faks: +389 (0)2 30 61 994
rr. „Kopenhagenska“ nr. 5, F.P. 32,
1000 Shkup, Republika e Maqedonisë së Veriut
Drejtor ekzekutiv i BNJVL-së:
Dushica Perishiq
Zëvendes drejtor ekzekutiv i BNJVL-së:
Ardita Dema-Mehmeti
Përgatiti:
Vesna Arsovska-Dinkovska
Përkthim: Arta Abazi
Lektoron: Valentina Velikova
Dizajnim dhe përgatitje shtyp: Evropa 92

РАБОТНА СРЕДБА НА ОВЛАСТЕНИТЕ ГРАДЕЖНИ ИНСПЕКТОРИ СО ПРЕТСТАВНИЦИ ОД РЕЛЕВАНТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ ОД ОВАА ОБЛАСТ

Сите овластени градежни инспектори од општините да се состанат во најбрз временски рок и да утврдат конкретни забелешки на спорните одредби од Законот за градење, со цел расчистување на правните дилеми со кои се соочуваат при неговото секојдневно имплементирање. Утврдените предлог-измени потоа ќе бидат доставени на разгледување пред телата на ЗЕЛС, а нивните ставови ќе бидат изнесени пред работната група за изработка на нов закон за градење, каде што ЗЕЛС има свој претставник.

Ова беше еден од заклучоците донесени на работната средба „Вршење на инспекциски надзор во областа на градежништвото на локално ниво" што се одржа на 2 март 2022 година во Скопје, во организација на ЗЕЛС. На средбата присуствуваа четириесетина овластени градежни инспектори од општините и претставници од: Државната комисија за одлучување од втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочна постапка, Државниот градежен инспекторат, Инспекцискиот совет и Секторот за управно надзорни работи за одлучување во втор степен од Министерство за транспорт и врски, кои имаа можност да дискутираат за многу предизвици со кои се соочуваат при имплементирањето на законските одредби од оваа област во нивното работење.

Потребно е усогласување на Законот за градење со Законот за општа управна постапка

По обемната дискусија, присутните истакнаа дека има потреба од усогласување на Законот за градење со Законот за општа управна постапка, како системски закон, особено во областа на надзор и на извршување. Инспекторите посочија дека голем број на поднесени жалби по нивните решенија, се однесуваат токму на ситните пропусти во процедурата, што доведува до натамошно одолговлекување и нарушување на целата постапка на заштита на јавниот интерес. И претставниците од Државната комисија за одлучување од втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочна постапка укажаа дека се соочуваат со ситуации во кои е очигледна повредата на јавниот интерес утврдена во инспекциска постапка, а сепак предметот да биде вратен и поради најмала повреда на процедуралниот дел. Затоа, Комисијата посочи дека

TAKIM PUNUES I INSPEKTORËVE TË AUTORIZUAR NDËRTIMORË ME PËRFAQËSUESIT E INSTITUCIONEVE RELEVANTE NGA KJO LËMI

Të gjithë inspektorët e autorizuar ndërtimorë nga komunat të mbajnë takim në afat më të shpejtë kohor dhe të përcaktojnë vërejtje konkrete të dispozitave kontestuese nga Ligji për ndërtim, në drejtim të qartësimit të dilemave juridike me të cilat ballafaqohen gjatë implementimit të përditshëm. Propozim-ndryshimet e përcaktuara pastaj do të parashtrohen për shqyrtim para trupave të BNJVL-së, ndërsa qëndrimet e tyre do të parashtrohen para Grupit punues për hartimin e Ligjit të ri për ndërtim, ku BNJVL ka përfaqësuesin e saj.

Kjo ishte nga konkluzionet e miratuara në takimin punues „Kryerja e mbikëqyrjes inspektive për lëminë e ndërtimtarisë në nivel lokal" që u mbajt më 02 mars, 2022, në Shkup, në organizim të BNJVL-së. Në takim morrën pjesë rreth 40 inspektorë ndërtimorë nga komunat të cilët patën mundësi të diskutojnë me përfaqësuesit e ftuar nga: Komisioni shtetëror për të vendosur në shkallë të dytë në lëminë e mbikëqyrjes inspektive dhe procedura kundërvajtëse, Inspektorati shtetëror ndërtimor, Këshilli inspektues dhe Sektori për punë administrative-mbikëqyrëse për të vendosur në shkallë të dytë në kuadër të Ministrisë për transport dhe lidhje, lidhur me shumë sfida me të cilat ballafaqohen komunat gjatë implementimit të dispozitave ligjore nga kjo lëmi në punën e saj.

Është i nevojshëm harmonizim i Ligjit për ndërtim me Ligjin për procedurë të përgjithshme administrative

Pas diskutimit të gjerë, të pranishmit theksuan se ekziston nevoja për harmonizimin e Ligjit për ndërtim me Ligjin për procedurë të përgjithshme administrative, si ligj sistemor, veçanërisht në pjesën e mbikëqyrjes dhe zbatimit. Inspektorët theksuan se një numër i madh i ankesave kundër vendimeve të tyre, i referohen pjesës së lëshimeve të vogla në procedurë, gjë që sjell zvarritje të mëtejshme dhe prishje të procedurës së tërë të mbrojtjes së interesit publik. Edhe përfaqësuesit e Komisionit shtetëror për vendimmarrje të shkallës së dytë në fushën e inspektimit dhe procedurës kundërvajtëse po ashtu theksuan se janë duke u ballafaquar me situata në të cilat është evident cenimi i interesit publik të konstatuar në procedurën e inspektimit dhe se lënda duhet të kthehet edhe për shkak të shkeljes më të vogël të pjesës procedurale. Në këtë drejtim, Komisioni theksoi se vepron më me kujdes dhe në mënyrë më

постапува повнимателно и поригорозно во однос на добиените жалби од оштетените странки и ги посоветува градежните инспектори да ја користат можноста за што почесто советување со правниците од општината. Тие посочија дека Законот за општа управна постапка е системски закон и има поголема правна сила во однос на материјалниот закон, на што овластените инспектори треба да обрнат посебно внимание. Стана збор и за роковите на доставата, за спроведувањето на надзор и за постапката за извршување. Беше нагласено дека извршувањето претставува голем проблем на сите дејствија во инспекциската постапка, при што беше посочено дека носител на налогот за извршување е градоначалникот, а додека не се обезбедат средства за извршување од страна на општината, налогот за извршување не се доставува.

Недостаток од градежни инспектори

Претставниците од единиците на локалната самоуправа ја потенцираа потребата да се врати авторитетот на институцијата инспектор; да се зголеми бројот на инспекторите во општините; да им се намали обемот на обврските и да се обезбеди поголема флексибилност во законските услови за следење на обуки за добивање на лиценца на градежен инспектор. Претставникот од Инспекцискиот совет посочи дека постапуваат во согласност со законските прописи, а за нивна промена, општините може да поднесат иницијатива до Министерството за информатичко општество. Тој информираше дека само четириесетина општини имаат градежни овластени инспектори, односно лиценцирани се 58, од кои на територијата на Скопје има само пет-шест овластени градежни инспектори.

Овластените градежни инспектори и на оваа средба го изнесоа ставот дека сите инспектори треба да бидат во една институција, како што е Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам. Наведоа повеќе причини меѓу кои: дека постојано се соочуваат со неразграничени надлежности меѓу нив и државните инспектори, дека не се заштитени при извршувањето на работните обврски и дека се подложени на различни локални влијанија.

Претставничката од Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам истакна дека и оваа институција нема доволна кадровска екипираност, особено што дополнително е соочена со покривање и на териториите на општините кои немаат овластени градежни инспектори. Таа посочи на можноста овие општини да склучуваат меѓуопштинска соработка во оваа област. Средбата заврши со нагласување на потребата за почесто организирање на вакви средби на кои ќе се поттикне меѓусебната соработка, ќе се разменат позитивни искуства и ќе се донесат заеднички ставови за отпочнување на одредени законски измени.

rigoroze lidhur me ankesat e pranuara nga palët e dëmtuara dhe këshillon inspektorët e ndërtimit që të shfrytëzojnë mundësinë për konsultime më të shpeshta me juristët e komunës. Ata theksuan se Ligji për procedurën e përgjithshme administrative është ligj sistematik dhe ka fuqi juridike më të madhe në raport me ligjin material, të cilit inspektorët e autorizuar duhet t'i kushtojnë vëmendje të veçantë.

U diskutua edhe mbi afatet e dorëzimit, lidhur me zbatimin e mbikëqyrjes dhe për procedurën për ekzekutim. U përmend se ekzekutimi në fjalë paraqet problem tejet të madh dhe ngarkesë për të gjitha veprimtaritë e procedurës inspektive, me ç'rast u përmend se bartës i urdhëresës për ekzekutim është kryetari i komunës, ndërsa përderisa nuk sigurohen mjete për të nga ana e komunës, urdhëresa nuk dërgohet.

Mungesë e inspektorëve ndërtimorë

Përfaqësuesit e njësive të vetëqeverisjes lokale theksuan nevojën për rikthimin e autoritetit të institucionit - inspektorit, për rritjen e numrit të inspektorëve nëpër komuna; vëllimin e obligimeve të tyre dhe të sigurojnë fleksibilitet më të madh në kushtet ligjore për ndjekjen e trajnimeve për marrjen e licencës së inspektorit të ndërtimit. Përfaqësuesi i Këshillit Inspektues theksoi se veprojnë në konform me rregulloreve ligjore dhe për ndryshimin e tyre komunat mund të paraqesin iniciativë në Ministrinë për shoqëri informatike. Ai informoi se vetëm dyzet komuna kanë inspektorë të certifikuar ndërtimor, gjegjësisht 58 janë të licencuar, nga të cilët në territorin e qytetit të Shkupit janë vetëm rreth pesë apo gjashtë inspektorë të certifikuar ndërtimor.

Edhe inspektorët e autorizuar të ndërtimit në këtë takim shprehën qëndrimin që të gjithë inspektorët të jenë në një institucion, siç është Inspektorati shtetëror për ndërtimtari dhe urbanizëm. Ata përmendën një sërë arsyesh, duke përfshirë: se përballen vazhdimisht me kompetenca të pakufizuara mes tyre dhe inspektorëve shtetërorë, se nuk mbrohen në kryerjen e detyrave të tyre dhe se janë të nënshtruar në ndikime të ndryshme lokale.

Përfaqësuesja e Inspektoratit shtetëror për ndërtimtari dhe urbanizëm përmendi se edhe ky institucion nuk ka ekipim të mjaftueshëm kadrovik, veçanërisht që në mënyrë plotësuese ballafaqohet me mbulimin e territoreve të komunave të cilat nuk kanë inspektorë të autorizuar ndërtimorë. Ajo përmendi se mundësinë që këto komuna të lidhin bashkëpunim ndërkomunal në këtë lëmi. Takimi përfundoi me theksimin e nevojës për organizim më të shpeshtë të takimeve të këtilla të cilat do të nxisin bashkëpunimin e ndërsjellë, do të shkëmbejnë praktikat pozitive dhe do të miratojnë qëndrime të përbashkëta për ngritjen e ndryshimeve të caktuara ligjore.

ВЛАДАТА ИТНО ДА СЕ ПРОИЗНЕСЕ ЗА ДОСТАВЕНИТЕ ПРЕДЛОГ-РЕШЕНИЈА ЗА НАДМИНУВАЊЕ НА ПРЕДИЗВИЦИТЕ СО ЕНЕРГЕТСКАТА КРИЗА - СТАВ НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС

Владата на РСМ во рок од седум дена да одговори на доставените барања и предлози од ЗЕЛС, упатени уште пред два месеца, за утврдување на заеднички решенија за надминување на предизвиците од енергетската криза со кои се соочуваат единиците на локалната самоуправа. Членовите на Управниот одбор посочија дека доколку во овој рок Владата не се произнесе, ќе се смета дека нема интерес за заедничко разрешување на предизвикот. Затоа беше договорено за седум дена, Управниот одбор да одржи нова седница на која ќе бидат дефинирани конкретните чекори за натамошно постапување на локалните власти.

Ова беше еден од заклучоците донесени на петтата седница на Управниот одбор на ЗЕЛС, што се одржа на 9 март 2022 година, во административната зграда на ЗЕЛС. На седницата беа усвоени и СИСТЕМАТИЗИРАНИТЕ СТАВОВИ на ЗЕЛС, документ во кој се опфатени сите приоритетни прашања на единиците на локалната самоуправа за натамошен развој на децентрализацијата и за подобрувањето на квалитетот на спроведувањето на префрлените надлежности. Овој документ ќе биде испратен до Владата на РСМ, заедно со реафирмираното барање за одржување на итна заедничка средба меѓу членовите на Управниот одбор на ЗЕЛС, премиерот на РСМ и релевантните министри од Владата.

Присутните посочија дека непочитувањето на локалната власт, што во изминатите два месеца го покажа Владата на РСМ, игнорирајќи го барањето и предлозите упатени од ЗЕЛС за разрешувањето на предизвиците од енергетската криза, не може и не смее да се толерира и понатаму. Владата треба да им е вистински партнер на единиците на локалната самоуправа и на ЗЕЛС кога станува збор за обезбедување на услуги за граѓаните. Нагласено беше дека е потребно да се преземат соодветни чекори во насока на спречување на целосното блокирање на функционирањето на локалната власт поради

QEVERIA URGJENTISHT TË PRONONCOHET MBI PROPOZIM-ZGJIDHJET E PARASHTRUARA LIDHUR ME TEJKALIMIN E SFIDAVE ME KRIZËN ENERGJETIKE – QËNDRIM I BORDIT DREJTUES TË BNJVL-SË

Qeveria e RMV-së t'u përgjigjet në afat prej shtatë ditësh kërkesave dhe propozimeve të dorëzuara të BNJVL-së, të dërguara dy muaj më parë, për të përcaktuar zgjidhje të përbashkëta për tejkalimin e sfidave të krizës energjetike me të cilat ballafaqohen njësitë e vetëqeverisjes lokale. Anëtarët e Bordit drejtues theksuan se nëse në këtë afat Qeveria nuk prononcohet, do të konsiderohet se nuk ka interes për tejkalim të përbashkët të sfidës. Prandaj, u dakordua që për shtatë ditë, gjegjësisht të mërkurën e ardhshme, Bordi drejtues të mbajë një seancë të re në të cilën do të përcaktohen masat konkrete për veprim të mëtutjeshëm të pushteteve lokale.

Ky ishte një nga konkluzionet e miratuara në seancën e pestë të Bordit drejtues të BNJVL-së që u mbajt më 9 mars 2022 në ndërtesën administrative të BNJVL-së. Në seancë u miratuan edhe QËNDRIMET E SISTEMATIZUARA të BNJVL-së, dokument në të cilin përfshihen të gjitha çështjet prioritare të njësive të vetëqeverisjes lokale për zhvillimin e mëtutjeshëm të decentralizimit dhe për përmirësimin e cilësisë së zbatimit të kompetencave të transferuara. Ky dokument do t'i dërgohet Qeverisë së RMV-së, së bashku me kërkesën e riafirmuar për mbajtjen e takimit të përbashkët urgjent të anëtarëve të Bordit drejtues të BNJVL-së me Kryeministrin e RMV-së dhe ministrat relevantë të Qeverisë.

Të pranishmit theksuan se mosrespektimi i pushtetit lokal të cilin e tregoi Qeveria e RMV-së në dy muajt e fundit, duke injoruar kërkesën dhe propozimet e dërguara nga ana e BNJVL-së për zgjidhjen e sfidave të krizës energjetike, nuk mund dhe nuk guxon të tolerohet më tutje. Qeveria duhet të jetë partner i vërtetë i njësive të vetëqeverisjes lokale dhe BNJVL-së kur bëhet fjalë për sigurimin e shërbimeve për qytetarët. U theksua se është e nevojshme të ndërmerren hapat e duhur për të parandaluar bllokimin e tërësishëm të funksionimit të pushtetit lokal për shkak të pamundësisë

неможноста за исплаќање на високите сметки за електрична енергија, но и високите цени на другите енергенси. Она што им претстои на општините е таложење на огромни долгови, нефукционалност, особено на помалите општини, како и нереализирање на голем број значајни проекти наменети за подобрување на квалитетот на услугите и животот на граѓаните. Доколку и по новото упатено барање за заедничка средба во рок од седум дена тоа не се случи, следната недела ќе бидат конкретизирани мерките што ќе ги преземат општините за надминување на оваа состојба.

Усвоени систематизираните ставови на ЗЕЛС

Присутните дискутираа и за предлог-систематизираните ставови на ЗЕЛС и ги усвоија. Станува збор за утврдени приоритетни прашања кои се од значење за развојот на локалната самоуправа во сите области што се во надлежност на локалната власт. Пред сè станува збор за обезбедување поголем обем на децентрализација на власта, односно пренесување на поголем опфат на надлежности од државните органи на управата во надлежност на единиците на локалната самоуправа, но само со обезбедување на соодветно финансиско покривање за спроведување на услугите, во согласност со Европската повелба на локалната самоуправа. Потоа, приоритет претставува обезбедувањето на поголема финансиска самостојност на ЕЛС преку обезбедување на најмалку 10 проценти од зафаќањето од ДДВ во полза за општините и 50 % од персоналниот данок; обединување и управување со капиталните инвестиции на локално ниво од страна на општините; иницирање на законски измени со цел обезбедување на поголема покриеност на територииите на општините со урбанистичка планска документација; обезбедување на повеќе средства во блок дотациите за образованието; поддршка на руралните општини преку разни облици и концесии каде локалната власт ќе има значајна улога во донесувањето на одлуките и собирањето на поголем процент од финансиските средства; обезбедување на адекватни услови за зголемување на приходите од данокот на имот и слично.

për të paguar faturat e larta të energjisë elektrike, por edhe çmimet e larta të energjensave të tjerë. Ajo që i pret komunat është akumulimi i borxheve të mëdha, mosfunksionimi sidomos i komunave më të vogla, si dhe mosrealizimi i një numri të madh të projekteve të rëndësishme që synojnë përmirësimin e cilësisë së shërbimeve dhe jetës së qytetarëve. Nëse kjo nuk ndodh edhe krahas kërkesës së re së dërguar për një takim të përbashkët në afat prej shtatë ditësh, javën e ardhshme do të konkretizohen masat që do t'i ndërmarrin komunat për tejkalimin e kësaj gjendjeje.

U miratuan qëndrimet e sistematizuara të BNJVL-së

Të pranishmit diskutuan edhe për propozimin - QËNDRIMET E SISTEMATIZUARA të BNJVL-së dhe i miratuan të njëjtat. Bëhet fjalë për çështje të përcaktuara prioritare të rëndësishme për zhvillimin e vetëqeverisjes lokale në të gjitha fushat që janë nën kompetencën e pushtetit lokal. Para së gjithash, bëhet fjalë për sigurimin e një vëllimi më të madh të decentralizimit të pushtetit, gjegjësisht transferimin e një numri më të madh të kompetencave nga organet e administratës shtetërore në kompetencë të njësive të vetëqeverisjes lokale, por vetëm me sigurimin e një mbulimi adekuat financiar për zbatimin e shërbimeve, në përputhje me Kartën evropiane të vetëqeverisjes lokale. Pastaj, prioritet është sigurimi i pavarësisë më të madhe financiare të NJVL duke siguruar së paku 10 përqind të mbulimit të TVSH-së dhe 50 përqind të tatimit mbi të ardhurat personale në favor të komunave. Bashkimi dhe menaxhimi i investimeve kapitale në nivel lokal nga ana e komunave. Inicimi i ndryshimeve ligjore për të siguruar mbulim më të madh të territoreve të komunave me dokumentacion planifikues urbanistik; sigurimi i më shumë mjeteve në bllok dotacionet për arsimin; mbështetje për komunat rurale përmes formave dhe koncesioneve të ndryshme ku pushteti lokal do të ketë një rol të rëndësishëm në vendimmarrjen dhe grumbullimin e një përqindjeje më të madhe të mjeteve financiare; sigurimi i kushteve adekuate për rritjen e të hyrave nga tatimi në pronë dhe të ngjashme.

Агенцијата за катастар на недвижности да ги префрли податоците на имателите на имот на општините

Присутните дискутираа и за несоодветниот однос што го добиваат општините од Агенцијата за катастар на недвижности за префрлањето на податоците на имателите на имот заради негово оданочување. Тоа е особено важно за општините да можат да обезбедат повеќе финансиски приходи по овој основ. Беше посочено дека на некои општини не им се овозможува префрлање на податоците ниту со финансиски надоместок од општината, а уште помалку како што бара ЗЕЛС овие податоци да им се префрлаат бесплатно на општините. Ова прашање ја повлече и дискусијата за најновите измени на Законот за данок на имот, каде што се предвидува трократно поголем данок за објектите што не се користат повеќе од шест месеци, односно пет пати зголемен износ на данокот доколку нивното некористење не било навремено најавено во локалната власт.

Присутните го разгледаа и достигнатото барање од Синдикатот за станбено- деловните, комунални, локално-самоуправни, водостопански, хотелиерски, угостителски и радиодифузни организации на РСМ. Во него се бара да се поведе постапка за измени на Законот за административни службеници член 88 став 2 и 4 каде предлагачот, Министерството за информатичко општество и администрација, ја задржал постојната пракса вредноста на бодот што ја утврдува Советот на ЕЛС да не може да биде повисока од вредноста на бодот утврдена со Одлука на Владата. Наведено е дека со тоа се дерогира самостојното располагање на општината со нејзините приходи. Поради тоа се бара самостојност во распределбата на средствата со кои располага општината и самостојност во одлучувањето на вреднувањето на ангажманот и вложениот труд на администрацијата при реализацијата на надлежностите. Целта на ова е ефективна и ефикасна администрација од чиј исход зависи задоволството на крајниот корисник на услугата.

Agjencia për kadastër të patundshmërive t'i transferoje komunave të dhënat për poseduesit e pronave

Të pranishmit diskutuan edhe për sjelljen jo përkatëse që e marrin komunat nga ana e Agjencisë për Kadastër të Patundshmërive për transferimin e të dhënave tek pronarët e pronave për shkak të tatimimit të tyre. Kjo është veçanërisht e rëndësishme me qëllim që komunat të mund të sigurojnë më shumë të ardhura financiare mbi këtë bazë. U theksua se disa komuna nuk lejohen të transferojnë të dhëna as me kompensim financiar nga ana e komunës, e aq më pak siç kërkon BNJVL që këto të dhëna t'u transferohen komunave pa pagesë. Kjo çështje ka iniciuar edhe diskutimin lidhur me ndryshimet më të reja të Ligjit për tatimin në pronë, ku parashihet tatim trefish më të lartë për objektet që nuk shfrytëzohen më shumë se gjashtë muaj, përkatësisht shumë pesëfish më të madhe të tatimit nëse mosshfrytëzimi i tyre nuk shpallej me kohë në pushtetin lokal.

Të pranishmit shqyrtuan edhe kërkesën e pranuar nga Sindikata e organizatave banesore – afariste, komunale, lokale – vetëqeverisëse, për ekonomizim të ujërave, hotelieri dhe radiodifuzion të RM-së. Në të kërkohet të iniciohet një procedurë për ndryshimin e Ligjit për nëpunësit administrativë, neni 88, paragrafi 2 dhe 4 ku propozuesi, Ministria e Shoqërisë Informative dhe Administratës ka ruajtur praktikën ekzistuese se vlera e pikës që e përcakton Këshilli i NJVL nuk mund të jetë më e lartë se vlera e pikës e përcaktuar me Vendim të Qeverisë. Është specifikuar se kjo derogon menaxhimin e pavarur të komunës me të hyrat e veta, për shkak të së cilës gjë kërkohet pavarësi në shpërndarjen e mjeteve që janë në dispozicion të komunës dhe pavarësi në vendimmarrjen për vlerësimin e angazhimit dhe përpjekjes së bërë nga ana e administratës në realizimin e kompetencave me qëllim që administrata të jetë efektive dhe efikase, prej rezultatit të së cilës varet kënaqësia e përdoruesit përfundimtar të shërbimit.

КОМИТЕТОТ НА СОВЕТИТЕ ПРИ ЗЕЛС ДИСКУТИРАШЕ ЗА МОЖНОСТИ ЗА ПОКВАЛИТЕТНО ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА ОПШТИНСКИТЕ СОВЕТИ

Комитетот на советите при ЗЕЛС, на 17 март 2022 година, во административната зграда на Заедницата, одржа средба на која се разговараше за воспоставување на натамошниот концепт на дејствување на ова тело со цел подобрување на функционирањето на сите општински совети и донесување на квалитетни одлуки од јавен интерес. Тие беа запознаени и со досегашниот начин на работа на Комитетот и со темите и иницијативите за кои се разговарало на претходните состаноци.

KOMITETI I KËSHILLAVE NË KUADËR TË BNJVL-SË, DISKUTOI PËR MUNDËSI PËR FUNKSIONIM MË CILËSOR TË KËSHILLAVE KOMUNALE

Komiteti i këshillave në kuadër të BNJVL-së më 17 mars, 2022, realizoi takim në ndërtesën administrative të Bashkësisë në të cilin u diskutua për themelimin e një koncepti të mëtejmë të të vepruarit të këtij trupi në drejtim të përmirësimit të funksionimit të të gjitha këshillave komunale dhe miratimi i vendimeve cilësore me interes publik. Të njëjtët u informuan edhe me mënyrën e deritanishme të punës së Komitetit dhe me temat dhe iniciativat për të cilat është biseduar në mbledhjet e mëparshme.

Присутните посочија на потребата од обезбедување на поголема самостојност во работењето на општинските совети. Истакнаа дека не е реткост претседателот на советот, па и советниците, да се соочат со игнорантски однос од општинската администрација и од градоначалникот и да не добијат соодветна професионална поддршка за спроведување на обврските. Разновидноста на областите за кои советот треба да гради ставови и да одлучува на седниците, бараат неопходна претходна поддршка од професионални лица од областите што се во надлежност на локалната власт. Во таа насока, тие посочија на потребата за организирање на соодветни обуки од страна на ЗЕЛС, пред сè во областа на финансиското работење на локалната власт и донесување и следење на буџетот на општината.

Поддршка од администрацијата - потреба за квалитетно работење на советот

На средбата беа изнесени дилеми околу потребата за залагање за професионализација на советничката функција, по примерот на пратениците во Собранието на РСМ, или пак, професионализација само на функцијата претседател на советот. Дилема беше отворена и за прашањето за обезбедување на соодветна администрација која ќе биде посветена исклучиво на поддршка на работата на советот на општината. Причините за ваквите размислувања советниците ги образложија со сè почестото соочување на можноста за блокирање на работењето на советот поради забележителниот „раситнет“ состав на општинските совети со претставници од различни политички партии и групи избирачи, како и различноста меѓу политичката припадност на мнозинскиот дел од советот со политичката припадност на градоначалникот, кој раководи со општинската администрација. На средбата беа изнесени и други предизвици, како што е сегашната можност дневниот ред да се надополнува на самата седница, со што советот неподготвено се впушта во расправа или одлучување без претходна соодветна подготовка за дополнетата тема. Беше посочено дека поддршката од ЗЕЛС е важна за општинските советници и дека активностите на Комитетот треба да одат кон обезбедување на генерално подобрување на функционирањето на овој многу важен орган на секоја единица на локалната самоуправа.

Të pranishmit përmendën nevojën nga sigurimi i pavarësisë më të madhe në punën e këshillave komunale. Përmendën se jo rrallë kryetari i këshillit, por edhe këshilltarët, të ballafaqohen me sjellje injorante nga administrata komunale dhe nga kryetari i komunës dhe të mos marrin përkrahje adekuate profesionale lidhur me zbatimin e obligimeve. Lloj-llojshmëria e lëmenjve për të cilat Këshilli duhet të ndërtojë qëndrimet e veta dhe të merr vendim, në seanca kërkojnë përkrahje të domosdoshme paraprake nga personat profesionalë nga kjo lëmi që janë në kompetencë të pushtetit lokal. Në këtë drejtim përmendën nevojën për organizimin e trajnimeve adekuate nga ana e BNJVL-së, para se gjithash në punën financiare të pushtetit lokal dhe miratimin dhe ndjekjen e buxhetit të komunës.

Përkrahja nga administrata – më se e nevojshme për punën cilësore të këshillit

Gjithashtu, u parashtruan dilemat rreth nevojës për përpjekje për profesionalizmin e funksionit këshilltar, sipas shembullit të parlamentarëve të Kuvendit të RMV, ose profesionalizmit vetëm në funksion të kryetarit të Këshillit. Dilemë u hap edhe mbi çështjen për sigurimin e administratës adekuate e cila do të përkushtohet vetëm në përkrahjen e punës së Këshillit të komunës. Arsyet për mendimet e këtilla, këshilltarët i arsyetuan me ballafaqimin gjithnjë e më të shpeshtë të mundësisë për bllokimin e punës së këshillave, për shkak të përbërjes për shkak të përbërjes së dukshme „të shpërndarë" të këshillave komunale me përfaqësuesit e partive të ndryshme politike dhe grupeve të votuesve, si dhe diferenca midis përkatësisë politike të pjesës shumicë të Këshillit me përkatësi politike të kryetarit të komunës, i cili njëkohësisht udhëheq me administratën komunale. Në takim u parashtruan edhe sfida tjera, siç është mundësia që rendi i ditës të plotësohet në vetë seancën, me ç'rast këshilli i papërgatitur lëshohet në diskutim ose vendim-marrje pa ndonjë përgatitje adekuate paraprake lidhur me temën që është shtuar. U përmend se përkrahja e BNJVL-së është mjaft e rëndësishme ndaj këshilltarëve komunalë dhe se aktivitetet e Komitetit do të shkojnë në drejtim të sigurimit të përmirësimit gjeneral të funksionimit të këtij organi tejet të rëndësishëm të çdo njësie të vetëqeverisjes lokale.

ДЕВЕТНАЕСЕТ ГРАДОНАЧАЛНИЦИ ПОТПИШАА ДОГОВОРИ ЗА КОФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОЕКТИ СО СРЕДСТВА ОД ЕВРОПСКАТА УНИЈА

На свечената конференција „ЕУ за општините“ што се одржа на 23 март 2022 година во хотелот „Лимакс“, деветнаесет градоначалници потпишаа договори за кофинансирање и поддршка на проекти во рамките на две програми за финансирање од Европската Унија (ЕУ). Пред присутните се обратија: претседателката на ЗЕЛС, Данела Арсовска, министерот за локална самоуправа, Горан Милевски, евроамбасадорот Дејвид Гир, амбасадорката на Швајцарија, Вероник Хулман, амбасадорот на Албанија, Фатос Река и претставничката на Комитетот на регионите на Европската Унија, Јасна Габриќ, градоначалничка на Општина Трбовље во Република Словенија.

„Големиот број на доставени апликации од општините покажува дека имаме иновативни и оригинални идеи за решавање на нашите предизвици и дека сме подготвени максимално да се ангажираме за да им понудиме подобри услуги на граѓаните. Имаме идеи, но немаме доволно финансиски средства за нивна реализација. Затоа ни е потребна поголема поддршка од Европската Унија, повеќе фондови што ќе им бидат на располагање на општините за да направиме суштинска промена во квалитетот на живеење на населението преку реализирање на поголеми инфраструктурни проекти, канализациски мрежи, прочистителни станици, стандардизирани депонии, улици и патишта, енергетски ефикасни објекти и друго. Нашите граѓани, кои географски припаѓаат на Европа, заслужуваат да се почувствуваат како дел од ова европско семејство.“

Ова го истакна Данела Арсовска, претседателка на ЗЕЛС, во обраќањето пред присутните на конференцијата. Таа изрази благодарност за довербата на Унијата кон општините. Само со програмата „ЕУ за општините“ осум општи-

NËNTËMBËDHJETË KRYETARË TË KOMUNAVE FIRMOSËN MARRËVESHJE PËR KO-FINANCIM TË PROJEKTEVE ME MJETET E BASHKIMIT EVROPIAN

Në konferencën solemne ,,BE për komunat” që u mbajt më 23 mars, 2022, në hotelin ,,Limaks” nëntëmbëdhjetë kryetarë të komunave firmosën marrëveshje për ko-financim nga ana e Bashkimit Evropian (BE). Para të pranishmëve u drejtuan kryetarja e BNJVL-së, Danella Arsovska, ministri për vetëqeverisje lokale, Goran Milevski, euro ambasadori Dejvid Gir, ambasadorja e Zvicrës, Veronik Hulman, ambasadori i Shqipërisë, Fatos Reka dhe përfaqësuesja e Komitetit të Rajoneve të Bashkimit Evropian, Jasna Gabriq, kryetare e komunës së Tërbovlje në Republikën e Sllovenisë.

,,Numri i aplikacioneve të dërguara nga ana e komunave tregon se ka ide inovative dhe origjinale për zgjidhjen e sfidave tona dhe se jemi të përgatitur maksimalisht të angazhohemi që t’u ofrojmë shërbime më të mira qytetarëve. Kemi ide, por nuk kemi mjete të mjaftueshme financiare për realizimin e tyre. Prandaj n’a duhet përkrahje më e madhe nga Bashkimi Evropian, më tepër fonde që do t’u jenë në dispozicion komunave, që të bëjmë ndryshim thelbësor të cilësisë së jetës së qytetarëve tanë dhe përmes realizimit të projekteve më të mëdha infrastrukturore; rrjetet e kanalizimit; stacionet për pastrim; deponitë e standardizuara; rrugët; objektet me efikasitet energjetik etj. qytetarët tanë të cilët gjeografikisht i takojnë Evropës, meritojnë të ndjehen si pjesë e kësaj familjeve evropiane “.

Këtë e theksoi në fjalimin e saj Danella Arsovska, kryetare e BNJVL-së. Ajo shprehu falënderim për besimin që Bashkimi Evropian i’a tregon komunave dhe vetëm përmes programit

ни добија директна поддршка за реализација на проекти со вкупна вредност од околу пет милиони евра.

Па така, Општина Аеродром во следните три години од овие средства ќе го реализира проектот „Нулта цврст отпад во општината“. Општина Охрид ќе реализира активности во туризмот. Општините Велес и Струмица сè повеќе се фокусираат на продолжување на активностите во областа на урбаната мобилност. Општина Врапчиште, акцентот го стави на социјалната инклузија: „Никого не оставај зад себе“. Општина Радовиш понуди оригинална иновативност во областа на енергетската ефикасност, пред сè во обновливите извори на енергија. Општина Тетово ќе го реализира проектот „Иновативни дигитални општински услуги“ и градот Скопје ќе биде поддржан за проектот за рециклирање и реупотреба на градежниот и отпадот од уривање.

Во рамките на Програмата за прекугранична соработка меѓу Македонија и Албанија, обезбедени се грантови од ЕУ за 11 проекти. Единаесет градоначалници од Полошкиот, Пелагонискиот и од Југоисточниот плански регион потпишаа договори за кофинансирање со Министерството за локална самоуправа и Швајцарската агенција за соработка и развој, кои ги обезбедуваат средствата до 15 отсто од вкупните прифатливи трошоци на овие грантови.

„BE për komunat” siguroi përkrahje të drejtpërdrejtë për projektet e tetë komunave në vlerë prej pesë milion euro.

Prandaj komuna e Aerodromit, në tre vitet e ardhshme nga këto mjete do të realizojë projektin „Zero mbeturina të ngurta në komunë”. Komuna e Ohrit do të realizojë aktivitete në pjesën e mobilizimit urban. Komuna e Vrapçishtit, theks i vendos inkluzionit social „Askënd mos e le prapa vetes”. Komuna e Radovishit ofroi inovacion në pjesën e efikasitetit energjetik, respektivisht burime të energjisë. Komuna e Tetovës do të realizojë projekt me titull „Shërbime komunale inovative digjitale” dhe Qyteti i Shkupit, do të përkrahet për projektin për riciklim dhe ripërdorim të mbeturinave nga ndërtimi dhe nga shembja.

Në kuadër të Programit për bashkëpunim ndërkufitar midis Maqedonisë dhe Shqipërisë, janë siguruar grante nga BE për 11 projekte. Njëmbëdhjetë kryetarë nga Rajoni Planifikues i Pollogut, Pellagonisë dhe nga Rajoni Planifikues Juglindor, firmosën marrëveshje për ko-financim me Ministrinë për vetëqeverisje lokale dhe Agjencinë Zvicërane për bashkëpunim dhe zhvillim, të cilat siguruan mjete deri më 15 për qind nga shpenzimet e pranueshme të përgjithshme të këtyre granteve.

ЗЕЛС 50 години заедно со општините

BNJVL 50 vite bashkë me komunat

ПРЕДИЗВИЦИТЕ ОД ЕНЕРГЕТСКАТА КРИЗА И ПОНАТАМУ ПРЕДМЕТ НА ПРОДОЛЖЕН ДИЈАЛОГ МЕЃУ ВЛАДАТА И ЗЕЛС

Да се направи пресек на реалната потрошувачка на електричната енергија за сите институции во надлежност на општините, вклучително и за уличното осветлување, и да се утврди висината на цената по 1 KW што секоја општина ја постигнала во договорот за снабдување на овој енергент, по што Владата ќе излезе со конкретни предлог-модели за поддршка на општините за надминување на предизвиците од енергетската криза.

Ова беше еден од заклучоците што произлегоа од состанокот што се одржа меѓу членовите на Управниот одбор на ЗЕЛС со претседателот на Владата на Република Северна Македонија, Димитар Ковачевски, заменик-претседателот на Владата задолжен за економски прашања и министрите за: финансии, за економија и за локална самоуправа. Состанокот се одржа на 30 март 2022 година, во просториите на Владата на РСМ, по барање на ЗЕЛС.

Беше договорено Министерството за економија да испрати до ЗЕЛС подготвен формулар во кој општините во најбрз рок ќе ги внесат бараните податоци, а потоа, на дополнителна средба, во потесен состав, ќе се дискутира за конкретните предлози што ќе ги понуди Владата. Притоа, беше посочено дека е неприфатливо за Владата да даде директна финансиска поддршка на општините, односно дека ќе се подготват модели што ќе обезбедат дополнителна додадена вредност.

На состанокот беа разгледани предлог-барањата на ЗЕЛС за спречување на катастрофалните последици за општините поради плаќањето на високите сметки за електрична енергија. Притоа, секој градоначалник говореше за специфичните состојби во својата општина, посочувајќи дека сметките што ги плаќаат за електрична енергија се повисоки за пет, па, и повеќе пати, во однос на истиот период од минатата година. Сите беа единствени дека доколку продолжи овој тренд на енергетска криза, што е засилен со воената состојба во Украина, до крајот на годината најголем број општини ќе бидат со блокирани сметки и нема да можат да испорачуваат услуги кон граѓаните. Тие посочија дека од Владата не бараат помош, туку заедничко решавање на овој предизвик во интерес на сите граѓани. Беше нагласено дека оваа состојба е и резул-

SFIDAT E PUSHTETIT LOKAL EDHE MËTEJ TEMË NË VAZHDIMËSI E DIALOGUT NDËRMJET QEVERISË DHE BNJVL-SË

Të bëhet një shqyrtim i tërthortë i konsumit real të energjisë elektrike për të gjitha institucionet në kompetencat e komunave, përfshirë ndriçimin rrugor dhe të përcaktohet çmimi për 1 KW që ka arritur çdo komunë në marrëveshjen për furnizimin e energjencëve të përmendur, me ç'rast Qeveria do të dalë me propozime – modele konkrete për përkrahjen e komunave lidhur me tejkalimin e sfidave me të cilat ballafaqohen, të shkaktuara nga kriza energjetike.

E lartpërmendura ishte një ndër konkluzionet që rrodhën nga mbledhja që u mbajt midis anëtarëve të Bordit drejtues të BNJVL-së me Kryeministrin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, Dimitar Kovaçevski, zëvendës-kryeministrin e Qeverisë të obliguar për çështje ekonomike dhe ministrat për: financa, për ekonomi dhe për vetëqeverisje lokale. Mbledhja u mbajt më 30 mars, 2022, në hapësirat e Qeverisë së RMV, me kërkesë të BNJVL-së.

U dakordua, që Ministria për ekonomi t'i dërgojë BNJVL-së formularin e përgatitur në të cilin komunat në afat sa më të shpejtë që të jetë e mundur t'i vendosin të dhënat e kërkuara, e më pas në një mbledhje shtesë në përbërje të ngushtë do të diskutohen propozimet konkrete të ofruara nga Qeveria. Në këtë mënyrë e theksua se është e papranueshme që Qeveria të ofrojë mbështetje direkte financiare për komunat, gjegjësisht të përgatiten modele që do të japin vlerë shtesë të shtuar.

Në mbledhje u shqyrtuan propozim-kërkesat e BNJVL-së lidhur me parandalimin e sfidave katastrofale për komunat, për shkak të pagesës së llogarive të larta për energji elektrike. Konform kësaj, çdo kryetar komune foli mbi gjendjet specifike në komunën e tyre, duke përmendur se faturat që i paguajnë për energji elektrike janë më të larta për pesë herë dhe më shumë në raport me periudhën e njëjtë nga viti i kaluar. Të gjithë ishin unanim se përderisa vazhdon ky trend i krizës energjetike, që është më i intensifikuar me gjendjet ushtarake në Ukrainë, deri në fund të vitit numër më i madh i komunave do të jenë me llogari të bllokuara dhe nuk mund të ofrojnë shërbime ndaj qytetarëve. Ata përmendën se nga Qeveria nuk kërkojnë ndihmë, por zgjidhje të përbashkët të kësaj sfide në interes të të gjithë qytetarëve. U theksua se gjendja në fjalë

тат на долгогодишната лоша фискална политика кон општините, кои не добиваат доволно средства во дотациите за спроведување на своите надлежности, а од ДДВ за општините се одвојува само 4,5 % и 3 % од персоналниот данок. Во таа насока тие посочија дека ваквата состојба не може да се подобри ниту со предложените измени во Законот за финансирање на единиците на локална самоуправа што сега се наоѓа во собраниска процедура. Сепак, сите се заложија да се направат напори за надминување на блокадите за негово донесување и Законот да стапи во сила што поскоро.

Општините заинтересирани да ја зголемат наплатата на данок на имот

Претставниците од локалната власт нагласија дека во нивните напори за подобрување на финансиските приходи од сопствени извори, како што е собирањето на данокот на имот, повторно наидуваат на законски или институционални пречки. Притоа ги нагласија предизвиците со Агенцијата за катастар на недвижности на Република Северна Македонија, која многу често не ја спроведува законската обврска за префрлање на бараните податоци на општините. ЗЕЛС бара Агенцијата бесплатно да им ги префрли на општините податоците од имателите на имот, со цел да може да се спроведе наплатата на овој данок. Предлогот на ЗЕЛС за унифициран електронски систем за сите општини за наплата на данокот на имот ќе придонесе и кон поголема заштеда за секоја општина доколку поединечно го набавува, а истовремено ќе обезбеди квалитетна основа за зголемување на приходите и за 50 %, па и повеќе, како што е примерот со Општина Кавадарци. Владата посочи дека ќе го разгледа и овој предлог и на следната средба ќе го стави и ова прашање на дневен ред.

është edhe rezultat i politikës së keqe shumëvjeçare fiskale ndaj komunave, të cilat nuk marrin mjaft mjete në dotacionet për parandalimin e dotacioneve për zbatimin e kompetencave të tyre, nga TVSH për komunat janë ndarë vetëm 4,5% dhe 3 % nga tatimi personal. Në këtë drejtim ata përmendën se një gjendje e këtillë nuk mund të përmirësohet as me ndryshimet e propozuara në Ligjin për financim të njësive të vetëqeverisjes lokale që tashmë ndodhet në procedurë parlamentare. Megjithatë u përpoqën të bëjnë përpjekje për tejkalimin e bllokadave për miratimin e të njëjtit dhe i njëjti të hyjë në fuqi sa më shpejtë.

Komunat shfaqin interesim të rrisin arkëtimin e tatimit të pronës

Përfaqësuesit e pushtetit lokal kanë theksuar se përpjekjet e tyre për të përmirësuar burimet e tyre financiare, si mbledhja e tatimit në pronë, po përballen sërish me pengesa ligjore apo institucionale. Ata theksuan sfidat me Agjencinë për kadastër të patundshmërive të Republikës së Maqedonisë së Veriut, e cila shumë shpesh nuk e zbaton obligimin ligjor për transferimin e të dhënave të kërkuara te komunat. BNJVL kërkon nga Agjencia që të dhënat nga pronarët e pronave t'ua bartë komunave pa pagesë për të mundësuar arkëtimin e këtij tatimi. Propozimi i BNJVL-së lidhur me një sistem të unifikuar elektronik për të gjitha komunat për arkëtimin e këtij tatimi do të kontribuojë në kursime më të mëdha për secilën komunë nëse furnizohet me atë individualisht dhe në të njëjtën kohë do të sigurojë bazë cilësore për rritjen e të hyrave për 50% e më shumë, siç janë shembujt me komunën e Kavadarit. Qeveria bëri me dije se do t'a shqyrtojë edhe këtë propozim dhe në mbledhjen e ardhshme do ta vendosë në rend dite këtë çështje.

Итна потреба за реализација на проекти за енергетска ефикасност

Стана збор и за предлогот на ЗЕЛС за енергетската ефикасност, односно за поддршката на општините за реализација на вакви капитални инвестиции и преговори со ЕВН за обезбедување на предност на општините во добивањето на потребните приклучоци. Беше посочено дека Владата и во овој момент преку кредит од Светска банка обезбедува грант од 20 % на проекти за енергетска ефикасност, но дека во тој дел одзивот од локалната власт не е на потребното ниво. Дел од градоначалниците истакнаа дека процесот на подготовка до одобрување на проектот најчесто трае повеќе и од една година, а во моментов се неопходни брзи интервенции кои ќе доведат до намалување на огромните издатоци за електрична енергија со воспоставување на нови капацитети за подобрување на енергетската ефикасност во надлежност на локалната власт. Претставниците од Владата посочија дека и за ова прашање со поконкретни информации ќе се произнесат на следната средба.

Недоволната урбанистичко-планска документација - главен „кочничар“ за локалниот економски развој

За посочената недоволна ажурност на општините за вклучување во проекти поддржани од европски фондови или од поволни кредити, претставниците на Управниот одбор на ЗЕЛС како главен „кочничар“ ја посочија и слабата покриеност со потребната урбанистичко-планска документација во речиси сите единици на локалната самоуправа. Временското одолговлекување на постапките од страна на државните институции при донесувањето на деталните урбанистички планови и неможноста на голем број општини да ја финансираат изработката на ваквата документација, доведува до сериозен застој во локалниот економски развој и до појава на нови нелегални градби. Сите беа единствени дека поддршката од централната власт, како во надминувањето на законските пречки, но и во инвестирањето за изработка на планска документација, би обезбедило позитивни резултати за сите граѓани и за целата држава.

За подобра ефикасност на противпожарните служби, потребни се соодветни финансиски дотации, опрема и возила

Единиците на противпожарната заштита сè повеќе претставуваат голем предизвик за локалната власт. Несоодветниот број на пожарникари, старата опрема, недоволниот број на возила, од кои некои се стари и по 40 години, недоволните дотации од Министерството за одбрана за плати на вработените и огромниот број на тужби од пожарникарите

Nevojë urgjente për realizimin e projekteve për efikasitet energjetik

U diskutua edhe mbi propozimin e BNJVL-së në pjesën e efikasitetit energjetik, respektivisht për përkrahjen e komunave për realizimin e investimeve të këtilla kapitale dhe negociatat me EVN për sigurimin e përparësisë të komunave në marrjen e kyçjeve të nevojshme. Nga Qeveria përmendën se edhe në këtë moment ajo përmes kredisë nga Banka Botërore siguron grant prej 20% të projekteve për efikasitet energjetik, por se në atë pjesë përgjigjja nga pushteti lokal nuk është në nivelin e duhur. Disa nga kryetarët e komunave theksuan se procesi i përgatitjes për miratimin e projektit zakonisht zgjat më shumë se një vit dhe për momentin nevojiten ndërhyrje të shpejta që do çojnë drejt uljes së shpenzimeve e mëdha të energjisë elektrike duke ngritur objekte të reja për të përmirësuar efikasitetin energjetik në kompetencë të pushtetit lokal. Përfaqësuesit e Qeverisë theksuan se për këtë çështje do të flasin me informata më konkrete në mbledhjen e ardhshme.

Dokumentacioni planifikues urbanistik i pamjaftueshëm – pengesë kryesore për zhvillimin ekonomik lokal

Lidhur me azhurnimin e pamjaftueshëm të komunave për përfshirjen e projekteve të përkrahura nga fondet evropiane ose kreditë e volitshme, përfaqësuesit e Bordit drejtues të BNJVL-së si pengesë kryesore e përmendën edhe mbulimin e dobët me dokumentacionin e nevojshëm urbanistik të pothuajse të gjitha njësitë e vetëqeverisjes lokale. Zvarritja kohore e procedurave nga ana e institucioneve gjatë miratimit të planeve detajuese urbanistike dhe pamundësisë të një numri më të madh të komunave të financojnë hartimin e dokumentacionit të këtillë, çon drejt pengesës serioze të zhvillimit ekonomik lokal dhe drejt krijimit të ndërtimeve të reja joligjore. Të gjithë ishin unanim se përkrahja e pushtetit qendror, si në tejkalimin e pengesave ligjore, por edhe në investimin e për hartimin e dokumentacionit planifikues urbanistik do të siguronte rezultate pozitive për të gjithë qytetarët dhe për mbarë shtetin.

Për efikasitet më të mirë të shërbimeve zjarrfikëse, nevojiten dotacione adekuate financiare, pajisje dhe automjete

Njësitë zjarrfikëse po paraqesin gjithnjë e më shumë një sfidë të madhe për pushtetin lokal. Numri i pamjaftueshëm i zjarrfikësve, pajisjet e vjetra, numri i pamjaftueshëm i automjeteve, disa prej të cilave janë mbi 40 vite, grantet e pamjaftueshme nga Ministria për mbrojtje për rrogat e të punësuarve dhe numri i madh i padive nga zjarrfikësit në

до општината заради нерегуларности во исплатата, ги прават овие служби неажурни и неефикасни, а за тоа се обвинуваат општините. Беше предложено активностите на работната група при Министерството за одбрана да ги интензивира разговорите за изнаоѓање на најсоодветни решенија, а пред сè за обезбедување на соодветни средства за спроведување на оваа надлежност и обезбедување на унифицирана набавка на соодветна опрема и возила за сите единици на противпожарната заштита.

Систематизираните ставови на ЗЕЛС - дел од разговорите со Владата

На состанокот се дискутираше и за систематизираните ставови на ЗЕЛС, што беа доставени до Владата и потребата за интензивирање на активностите на работната група за продолжување на процесот на децентрализација. Исто така, беше отворено и прашањето за недоволното финансирање на образованието, детската и социјалната заштита и потребата за префрлање на општините самостојно да управуваат со капиталните инвестиции.

На крајот од четиричасовниот состанок беше договорено Владата и ЗЕЛС да продолжат со дијалогот за изнаоѓање најсоодветни решенија за надминување на сите предизвици со кои се соочуваат општините со цел испорака на навремени и квалитетни услуги за сите граѓани. Следната средба ќе биде дополнително утврдена и ќе се реализира веднаш по обезбедувањето на потребните податоци од општините.

komunë për shkak të parregullsive në pagesë i bëjnë këto shërbime të mos jenë të azhurnuara dhe joefikase dhe për këtë faji u hidhet komunave. U propozua që aktiviteti i grupit të punës në Ministrinë për mbrojtjes për intensifikimin e bisedimeve për gjetjen e zgjidhjeve më të përshtatshme dhe mbi të gjitha për sigurimin e fondeve adekuate për zbatimin e kësaj kompetence dhe sigurimin e furnizimit të unifikuar të pajisjeve dhe pajisjes adekuate automjete për të gjitha njësitë e mbrojtjes nga zjarri.

Qëndrimet e sistematizuara të BNJVL-së - pjesë e bisedimeve me Qeverinë

Në mbledhje u diskutua mbi Qëndrimet e sistematizuara të BNJVL-së, që u dërguan në Qeveri dhe nevoja për intensifikimin e aktiviteteve të grupit punues për vazhdimin e procesit të decentralizimit. Gjithashtu, u hap edhe çështja për financim të pamjaftueshëm të arsimit, mbrojtjes së fëmijëve dhe mbrojtjes sociale dhe nevoja për transferimin e komunave që individualisht të menaxhojnë me investimet kapitale.

Në fund nga mbledhja katër orëshe u dakordua që Qeveria dhe BNJVL të vazhdojnë me dialogun për gjetjen e zgjidhjeve më adekuate për tejkalimin e të gjitha sfidave me të cilat ballafaqohen komunat me qëllim të dërgesës së shërbimeve në kohë dhe shërbimeve cilësore për të gjithë qytetarët. Takimi i ardhshëm do të përcaktohet në mënyrë plotësuese dhe do të realizohet menjëherë mbi sigurimin e të dhënave të nevojshme nga komunat.

ОПШТИНА ЧАШКА - ПОСВЕТЕНА НА ГРАДЕЊЕ КВАЛИТЕТНИ ЛОКАЛНИ РОДОВИ ПОЛИТИКИ

Членовите на Советот на Општина Чашка и на Комисијата за еднакви можности, како и координаторот за еднакви можности заедно со претставници од администрацијата на општината, учествуваа на обуката „Интегрирање на родовата перспектива во локалните политики". Обуката беше организирана по барање на општината, на 30 март 2022 година во просториите на оваа единица на локална самоуправа. Пред носителите на локалните политики и буџет за родовата перспектива и пред креаторите на локалните политики од оваа област, обуката ја спроведоа претставнички од стручната служба на ЗЕЛС.

KOMUNA E ÇASHKËS I PËRKUSHTOHET NDËRTIMIT TË POLITIKAVE CILËSORE PËR BARAZI GJINORE NË NIVEL LOKAL

Anëtarët e Këshillit të Komunës së Çashkës dhe të Komisionit për mundësi të barabarta, si dhe koordinatorët për mundësi të barabarta së bashku me përfaqësuesit e administratës së komunës, morrën pjesë në trajnimin „Integrimi i perspektivës gjinore në politikat lokale". Trajnimi u organizua në kërkesë të komunës, më 30 mars, 2022 në hapësirat e kësaj njësie të vetëqeverisjes lokale. Para bartësve të politikave lokale dhe buxheti për perspektivë gjinore dhe para krijuesve të politikave lokale në këtë lëmi, trajnimin e zbatuan përfaqësueset e shërbimit profesional të BNJVL-së.

Присутните се запознаа со основните родови поими и концепти, националната правна рамка и механизмите за родова еднаквост на национално и на локално ниво, со законските обврски на општината во оваа област, како и со процесите на креирање и имплементација на локалните родови политики. Беше презентирана и процентуалната застапеност на жените по институции во земјава, и по области, а низ интерактивни вежби и дискусија учесниците беа поттикнати да ги идентификуваат предизвиците со кои се соочуваат жените и девојките во неколку клучни области: образование, вработување, здравство, спорт и социјална заштита. Претставниците од Општина Чашка добија насоки како да креираат можни решенија и мерки за надминување на претходно утврдените предизвици. На крајот од обуката, присутните посочија дека се задоволни од реализираната обука и дека таа ќе придонесе да имаат поквалитетен и покреативен пристап при разгледувањето на прашања од родов аспект, а особено при донесувањето на одлуки за градење на родови локални политики.

Të pranishmit u informuan me nocionet kryesore gjinore dhe konceptet, korniza nacionale ligjore dhe mekanizmat për barazi gjinore në nivel nacional dhe lokal, me obligimet ligjore të komunave në këtë lëmi, si dhe në proceset e krijimit dhe implementimi i politikave gjinore lokale. U prezantua edhe përfshirja procentuale e femrave nëpër institucionet e vendit dhe mbi fushat, ndërsa përmes ushtrimeve interaktive dhe diskutimit, përfaqësuesit u nxitën t'i identifikojnë sfidat me të cilat ballafaqohen gratë dhe vajzat në disa lëmenj kryesorë: arsimi, punësimi, shëndetësia, sporti dhe mbrojtja sociale. Përfaqësuesit e komunës së Çashkës morrën udhëzime si të krijojnë zgjidhje të mundshme dhe masa për tejkalimin e sfidave të përcaktuara paraprakisht. Në fund të trajnimit të pranishmit përmendën se janë të kënaqur nga realizimi i trajnimit dhe se kjo do të kontribuojë të kenë qasje më kreative gjatë shqyrtimit të çështjes në aspektin gjinore, ndërsa veçanërisht gjatë miratimit të vendimeve për ndërtimin e politikave gjinore lokale.

ЈАКНЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ОПШТИНИТЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА СОЦИЈАЛНИ АКТИВНОСТИ

Општините Пробиштип и Чашка добија стручна, но и финансиска поддршка од проектите „Промовирање и проширување на моделите за вклучување на малцинствата и другите ранливи групи во Западен Балкан“ и „Зајакнување на локалните капацитети за спроведување на Агендата 2030 и принципот „Никој да не биде изоставен“. На објавениот повик од ЗЕЛС, за учество во активности за градење на капацитети за шест социјални пристапи (дневен центар, зајакнување на свеста, теренски услуги и мобилни тимови, форум за социјален дијалог, претставник за малцински прашања и права и инклузивно управување со ризици од катастрофи) се пријавија вкупно 14 општини. Осум од нив беа избрани да следат обуки за јакнење на општинските капацитети и за менторска поддршка за реализација на конкретен социјален пристап во својата општина, а за четири од нив е обезбедена и финансиска поддршка за реализација на конкретни активности.

Општина Пробиштип доби поддршка за примена на социјалниот пристап „Форум за социјален дијалог“. Беа реализирани обуки за јакнење на капацитетите на членовите на општинскиот совет за креирање на социјални политики, а беше набавена и помошна опрема за општинскиот совет за со-

PËRFORCIM I KAPACITETEVE TË KOMUNAVE PËR REALIZIMIN E AKTIVITETEVE SOCIALE

Komunat Probishtip dhe Çashka morrën përkrahje profesionale por edhe financiare nga projektit ,,Promovim dhe zgjerim i modeleve për përfshirjen e pakicave dhe grupeve tjera të ndjeshme në Ballkanin Perëndimor" dhe ,,Përforcimi i kapaciteteve lokale për zbatimin e Agjendës 2030 dhe parimi ,,Askush të mos ngelet i anashkaluar". Në thirrjen e shpallur nga ana e BNJVL-së, për pjesëmarrje në aktivitetet për ndërtim të kapaciteteve për gjashtë qasjet sociale (qendra ditore, përforcimi i vetëdijes, shërbime në teren dhe ekipe mobile, forumi për dialog social, përfaqësuesi për çështjet e pakicave dhe të drejtat dhe menaxhimi inkluziv me rreziqet nga katastrofat) u paraqitën gjithsej 14 komuna. Tetë prej tyre u zgjodhën të ndjekin trajnime për përforcimin e kapaciteteve komunale dhe për përkrahjen mentorike për realizimin e qasjes konkrete sociale në komunën e saj, ndërsa për katër prej tyre u sigurua përkrahje për realizimin e aktiviteteve konkrete.

Komuna e Probishtipit morri përkrahje për zbatimin e qasjes sociale ,,Forumi për dialog social". U realizuan trajnime për përforcimin e kapaciteteve të anëtarëve të këshillave komunale lidhur me krijimin e politikave sociale, ndërsa u furnizua edhe pajisja komunale për mbrojtje sociale. Me

цијална заштита. Самоиницијативно, Општината изработи и Деловник за работа на општинскиот совет за социјална заштита.

Општина Чашка доби поддршка за примена на социјалниот пристап „Претставник за малцински прашања и права“. Општината спроведе мултиетнички настан, како и новогодишна прослава за учениците од основните училишта. Дополнително, Општината набави опрема потребна за работата на одговорното лица за малцински заедници.

Финансиска и стручна поддршка од овие два проекта ќе добијат и општините **Битола** и **Кавадарци**, чии активности од областа на социјалната заштита ќе бидат реализирани во периодот април – мај.

Проектите се имплементирани од Мрежата на асоцијации на локалните власти од ЈИЕ (НАЛАС) и ЗЕЛС, во соработка со ГИЗ, а во името на германското Сојузно министерство за економска соработка и развој (БМЗ).

vetë-iniciativë, komuna hartoi edhe Rregullore për punën e këshillave komunale për mbrojtje sociale.

Komuna Çashka morri përkrahje për zbatimin e qasjes sociale ,,Përfaqësues për çështjet dhe të drejtat e pakicave”. Komuna zbatoi ngjarje multikulturore, si dhe kremtim të Vitit të Ri për nxënësit nga shkollat e mesme. Krahas kësaj, komuna furnizoi pajisje të nevojshme për punën e personit përgjegjës për bashkësitë pakicë.

Përkrahje financiare si dhe përkrahje profesionale nga këto dy projekte do të marrin edhe komuna e Manastirit dhe komuna e Kavadarit, aktivitetet e të cilave nga lëmia e mbrojtjes sociale do të realizohen në periudhën prill-maj.

Projektet implementohen nga Rrjeti i asociacioneve të pushteteve lokale nga EJL (NALAS) dhe BNJVL, në bashkëpunim me GIZ, ndërsa në emër të Ministrisë Federale Gjermane për bashkëpunim ekonomik dhe zhvillim (BMZ).

ПРЕЗЕНТИРАНИ ЗАВРШНИТЕ РЕЗУЛТАТИ НА ПРОЕКТОТ „ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ОПШТИНСКИТЕ СОВЕТИ“

„Улогата на Комитетот на советите при ЗЕЛС е многу значајна за сите општински советници, но и за самите единици на локалната самоуправа. На седниците на ова тело дискутираме за предизвиците со кои се соочуваат советите и предлагаме начини за нивно надминување и подобрување. Разменуваме добри искуства, коишто се во насока на постигнување на општ успех и подигнување на нивото на работењето на советите. Преку Комитетот на советите при ЗЕЛС се овозможува да се канализираат заедничките предлози кои потоа се доставуваат на разгледување до другите тела во ЗЕЛС и во вид на конкретни барања се адресираат до централната власт. Верувам дека со ажурноста и активноста на ова тело, а секако и со поддршката од проекти, како што е и проектот „Зајакнување на општинските совети“ ќе придонесеме заеднички да ја зацврстиме улогата на општинските совети и на советниците како вистински претставници на граѓаните и „чувари“ на општинскиот буџет и ќе бидеме гаранти дека секој денар од општинската

U PREZANTUAN REZULTATET PËRFUNDIMTARE TË PROJEKTIT ,,PËRFORCIM I KËSHILLAVE KOMUNALE”

„Roli i Komitetit të këshillave në kuadër të BNJVL-së është tejet i rëndësishëm për të gjithë këshilltarët komunalë, por edhe për vetë njësitë e vetëqeverisjes lokale. Në seancat e këtij trupi diskutojmë mbi sfidat me të cilat ballafaqohen këshillat dhe propozojmë mënyra për tejkalimin e tyre si dhe përmirësimin e të njëjtave. Shkëmbejmë praktika të mira, të cilat janë në drejtim të arritjes së suksesit të përgjithshëm dhe ngritjes së nivelit të punës së këshillave. Përmes Komitetit të këshillave në kuadër të BNJVL-së është e mundur që të kanalizohen propozimet e përbashkëta të cilat pastaj dërgohen për shqyrtim në organet tjera në BNJVL dhe në formë të kërkesave konkrete i drejtohen pushtetit qendror. Besoj se me përkushtimin dhe veprimtarinë e këtij organi, dhe sigurisht me mbështetjen e projekteve, siç është edhe projekti ,,Përforcimi i këshillave komunale” do të kontribuojmë që bashkërisht të përforcojmë rolin e këshillave komunale dhe këshilltarëve si përfaqësues të vërtetë të qytetarëve dhe ,,kujdestarë" të buxhetit të komunës dhe ne do të jemi

каса ќе биде потрошен за подобрување на квалитетот на услугите што ги дава општината.“

Ова го истакна Трајко Славески, претседател на Комитетот на советите при ЗЕЛС и претседател на Советот на Град Скопје, на завршната конференција на која беа презентирани резултатите од проектот „Зајакнување на општинските совети“. Конференцијата се одржа на 24 март 2022 година, во хотелот „Double tree by Hilton“, во Скопје. Проектот е финансиран од Швајцарската агенција за соработка и развој, а имплементиран е од Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП), каде партнери се ЗЕЛС, Министерството за локална самоуправа, Министерството за финансии, Здружението на финансиски работници и UN Women.

За позитивното влијание од активностите реализирани во проектот говореа и: градоначалникот на Општина Гостивар, Арбен Таравари, претседателката на Советот на Општина Битола, Габриела Илиеска и Митко Влахов, проект-координатор од Општина Богданци. Пред присутните се обратија и амбасадорката на Швајцарија во нашата земја, Вероник Улман и Сања Бојанич, заменик на постојаниот претставник на УНДП.

Обучени советници, изработени прирачници и анализи, обезбедена е-платформа за учење и дигитално вмрежување - дел од активностите во проектот

Конкретните резултати постигнати со проектот „Зајакнување на општинските совети“, што се реализираше во периодот март 2016 - 2022 година, со вкупен буџет од 3.500.000 швајцарски франци, ги презентираше Илмиасан Даути, програмски аналитичар од УНДП. Тој посочи дека за овој период се обучени 421 советник, заедно со претставници на општинската администрација од 24 партнерски општини. Изработени се околу 30 прирачници, анализи и истражувања, а креирана е и платформа за е-учење и дигитално вмрежување, која е достапна за сите 1 347 општински советници во земјава. Беше посочено дека преку електронска алатка се објавени над 700 финансиски извештаи од 40 општини и од Град Скопје; дизајнирани се и ставени се во функција дигитални технологии за емитување во

garantues që çdo denar nga arka e komunës do të shpenzohet për të përmirësuar cilësinë e shërbimeve të ofruara nga komuna."

Këtë theksoi Trajko Sllaveski, kryetar i Komitetit të këshillave në kuadër të BNJVL-së dhe kryetar i Këshillit të Qytetit të Shkupit, në konferencën përfundimtare në të cilën u prezantuan rezultatet e projektit „Përforcim i këshillave komunale”. Konferenca u mbajt më 24 mars 2022, në hotelin „Double tree by Hilton“, në Shkup. Projekti financohet nga Agjencia Zvicërane për bashkëpunim dhe zhvillim, ndërsa implementohet nga Programi për zhvillim të Kombeve të Bashkuara (UNDP), ku partnerë janë BNJVL, Ministria për vetëqeverisje lokale, Ministria për financa, Shoqata e punonjësve financiarë dhe UN Women.

Për ndikimin pozitiv të aktiviteteve të realizuara në projekt folën edhe kryetari i Komunës së Gostivarit, Arben Taravari, kryetarja e Këshillit të Komunës së Manastirit, Gabriella Ilieska dhe Mitko Vllahov, koordinator i projektit nga Komuna e Bogdancit. Të pranishmëve i’u drejtuan edhe ambasadorja e Zvicrës në vendin tonë, Veronik Ullman dhe Sanja Bojaniç, zëvendës-përfaqësuese i përhershëm i UNDP.

Këshilltarë të trajnuar, doracakë të përpiluar dhe analiza, e-platforma e siguruar për mësim dhe rrjetëzim digjital – një pjesë e aktiviteteve të projektit

Rezultatet konkrete të arritura me projektin „Përforcimi i këshillave komunale”, që u realizuan në periudhën 2016 - 2022, me buxhet të përgjithshëm prej 3.500.000 franga zvicërane, i prezantoi Ilmiasan Dauti, analist i programit të UNDP. Ai përmendi se për këtë periudhë janë trajnuar 421 këshilltarë, së bashku me përfaqësuesit e administratës komunale prej 14 komunave partnere. U hartuan rreth 30 doracakë, analiza dhe hulumtime, ndërsa është krijuar edhe platforma për e-mësim dhe rrjetëzimi digjital, që është e arritshme për të gjithë 1 347 këshilltarët komunalë në vend. U përmend se përmes veglës elektronike janë shpallur mbi 700 raporte financiare nga 40 komuna dhe nga Qyteti i Shkupit; janë dizajnuar edhe vendosur në funksion teknologjitë digjitale për emetim të drejtpërdrejtë të seancave të 18

живо на седниците на 18 општински совети, обезбедени се „е-киосци“ во две општини и во една општина е обезбедена веб-апликација за граѓанска партиципација во процесот на буџетирање. Исто така, обезбедено е учество на повеќе од 8 500 граѓани кои учествувале на 24-те „Форуми во заедницата“ при што се спроведени вкупно 126 сесии. Набавени се четири возила за противпожарна заштита и обезбедена е заштитна опрема за 80 пожарникари од 16 противпожарни единици во земјава. Соработката меѓу советниците е подигната на повисоко ниво, а подигнато е и нивото на учество на советниците во креирањето на локални политики од областа на родовата еднаквост.

këshillave komunale, janë siguruar ,,e-kioskë" në dy komuna dhe në një komunë është siguruar ueb-aplikacion për particip të qytetarëve në procesin e buxhetimit. Gjithashtu, është siguruar pjesëmarrja e më shumë se 8 500 qytetarëve të cilët kanë marrë pjesë në 24 ,,Forumet në bashkësi", me ç'rast janë zbatuar gjithsej 126 sesione. Janë siguruar katër automjete për mbrojtje zjarrfikëse dhe sigurimi i pajisjes për 8- zjarrfikës nga 16 njësi zjarrfikëse në vend. Bashkëpunimi midis këshilltarëve është në nivel më të lartë, ndërsa është ngritur edhe niveli i pjesëmarrjes së këshilltarëve në krijimin e politikave lokale nga lëmia e barazisë gjinore.

ВЕЛЕС, ОХРИД И ГРАД СКОПЈЕ ДОБИЈА ПОДДРШКА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА АКТИВНОСТИ ЗА ОДРЖЛИВА УРБАНА МОБИЛНОСТ

Општина Велес и Општина Охрид ја добија поддршката за реализација на активности во рамките на проектната компонента „Промовирање на регионална соработка за спроведување на планови за одржлива урбана мобилност во земјите од Западен Балкан (ProSUMP)“ за периодот 2021 - 2023 година. Оваа компонента е дел од проектот „Отворен регионален фонд за Југоисточна Европа – енергија, транспорт и заштита на климата (ORF-ETC), што во нашата земја е поддржан од ЗЕЛС, а го спроведува ГИЗ во име на германската влада, со кофинансирање од Европската Унија. Исто така, директно е вклучен и Град Скопје, како иден партнер на проектот.

Овие две општини добија највисоки бодови од експертите од ГИЗ, и меѓу другото, ги исполнија потребните услови изнесени на јавниот повик што го објави ЗЕЛС на 2 февруари 2022 година: да имаат развиен План за одржлива урбана мобилност или Решение за одржлива урбана мобилност и да се членови или да имаат волја да станат членови на CIVINET Хрватска - Словенија - Југоисточна Европа. На повикот, интерес за учество изразија вкупно девет единици на локалната самоуправа.

Преку проектната компонента ProSUMP, општините ќе бидат поддржани во: 1. Создавање на услови за систематски процес на имплементација на планови за оддржлива урбана мобилност (ПОУМ). 2. Обезбедување на регионална размена и заеднички дискусии помеѓу ЕЛС и другите релевантни чинители за спроведувањето на мерките од ПОУМ. 3. Воспоставување на силна регионална соработка и дијалог помеѓу избраните ЕЛС во Западен Балкан.

Активностите ќе бидат реализирани на три нивоа: 1. Пренесување на знаењето за добрите примери и искуства на земјите од ЕУ во спроведувањето на Планот за одржлива урбана мобилност (ПОУМ) преку постоечката регионална мрежа CIVINET Хрватска – Словенија - ЈИЕ. 2. На национално ниво ќе бидат зајакнати капацитетите на здруженијата на општините со цел подобро да се советуваат општините за развојот и спроведувањето на ПОУМ. 3. На локално ниво, проектот поддржува избрани ЕЛС во градење на организациски и технички капацитети кои се предуслов за успешно спроведување на планови или решенија за одржлива урбана мобилност.

VELESI, OHRI DHE QYTETI I SHKUPIT, MORRËN PËRKRAHJE PËR REALIZIMIN E AKTIVITETEVE PËR MOBILITET TË QËNDRUESHËM URBAN

Komuna e Velesit dhe komuna e Ohrit morrën përkrahje për realizimin e aktiviteteve në kuadër të komponentës së projektit ,,Promovimi i bashkëpunimit rajonal për zbatimin e planeve për mobilitet të qëndrueshëm urban në vendet e Ballkanit Perëndimor (ProSUMP)" për periudhën 2021 -2023. Kjo komponentë është pjesë e projektit ,,Fondi i hapur rajonal për Evropën Juglindore – energji, transport dhe mbrojtje klimatike (ORF-ETC)", që në vendin tonë përkrahet nga BNJVL, ndërsa e zbaton GIZ në emër të Qeverisë së Gjermanisë, me ko-financim nga ana e Bashkimit Evropian. Gjithashtu, drejtpërdrejtë është përfshirë edhe Qyteti i Shkupit, si partner i ardhshëm i projektit.

Këto dy komuna morrën pikët më të larta nga ekspertët e GIZ, ndërsa mes tjerash, plotësuan kushtet e nevojshme të paraqitura në thirrjen publike që e shpalli BNJVL më 2 shkurt, 2022: të kenë Plan të zhvilluar për mobilitet të qëndrueshëm urban ose Zgjidhje për mobilitet të qëndrueshëm urban, gjithashtu të jenë anëtarë ose të kenë vullnet të bëhen anëtarë të CIVINET Kroaci – Slloveni – Evropë Juglindore. Në thirrjen, interesim shfaqën gjithsej nëntë njësi të vetëqeverisjes lokale.

Përmes komponentës së projektit ProSUMP, komunat do të përkrahen në: 1. Krijimin e kushteve për procesin sistemor të implementimit të planeve për mobilitet të qëndrueshëm urban (POUM). 2. Sigurimi i shkëmbimit rajonal dhe diskutimet e përbashkëta midis NJVL dhe faktorëve tjerë relevantë për zbatimin e masave nga POUM. 3. Themelimi i bashkëpunimit të fuqishëm rajonal dhe dialogut midis NJVL të zgjedhura nga Ballkani Perëndimor.

Aktivitetet do të realizohen në tri nivele: 1. Transferimi i diturisë për praktika të mira dhe përvojat e vendeve të BE-së në zbatimin e Planit për mobilitet të qëndrueshëm urban (POUM) përmes rrjetit ekzistues rajonal CIVINET Kroaci – Slloveni – Evropë Juglindore. 2. Në nivel rajonal do të përforcohen kapacitetet e shoqatave të komunave me qëllim përmirësimi i të këshillimit të komunave lidhur me zhvillimin dhe zbatimin e POUM. 3. Në nivel lokal, projekti i përkrah NJVL të zgjedhura në ndërtimin e kapaciteteve organizative dhe teknike të cilat janë parakusht për zbatimin e planeve ose zgjidhjeve për mobilitet të qëndrueshëm urban.

ОБНОВУВАЊЕ И СОЗДАВАЊЕ НА НОВИ ПАРТНЕРСТВА МЕЃУ МАКЕДОНСКИТЕ И БУГАРСКИТЕ ОПШТИНИ ОД ПОГРАНИЧНИОТ РЕГИОН

Претставници од 27 општини од Североисточниот, Источниот и Југоисточниот плански регион од нашата земја беа поканети да учествуваат на дводневна работна средба на 31 март и 1 април 2022 година, во градот Сандански (Благоевградска Област) во рамките на Програмата за прекугранична соработка меѓу Република Северна Македонија и Република Бугарија за 2021 - 2027 година. На средбата беа поканети и претставници од 23 општини од соседна Бугарија, од областите Благоевград и Ќустендил. Целта на средбата беше да се запознаат градоначалниците и нивните администрации од општините од двете гранични страни со новите моменти во Програмата за прекугранична соработка, како и да се овозможи обновување на постојните или создавање на нови партнерства меѓу локалните власти во двете земји. Беа реализирани и сесии за споделување на добри примери на теми поврзани со реализацијата на проекти од претходниот период на Програмата, како и од областа на циркуларната економија и еколошката транзиција. Фондот на ФЛАГ ја претстави својата работа и можностите за финансирање на проекти во општините во Северна Македонија

Делегацијата од нашата земја беше предводена од министерот за локална самоуправа, Горан Милевски, кој во своето обраќање посочи дека соработката меѓу општините од двете земји е пример за добрососедство и заедничко градење на европската иднина на регионот. Милевски потенцира дека прекуграничната соработка меѓу двете земји има свој континуитет и е една од најуспешните во регионот со целосна, стопроцентна реализација на средствата од Европската Унија, каде во вториот ИПА програмски период се реализирани 73 заеднички проекти, во вкупна вредност од 20 милиони евра. На присутните им се обрати и бугарскиот премиер, Кирил Петков. Меѓу другите гости беа и претставници на заедничкиот секретаријат на Програмата и директорите на центрите за развој на трите плански региони во рамките на програмата од Северна Македонија. Организатор на средбата беше Националната асоцијација на општини во Република Бугарија (НАМРБ) во соработка со ЗЕЛС.

PËRTËRITJE DHE KRIJIM I PARTNERITETEVE TË REJA MIDIS KOMUNAVE NGA RAJONI NDËRKUFITAR I MAQEDONISË SË VERIUT DHE BULLGARISË

Përfaqësuesit e 27 komunave nga Rajoni Planifikues Verilindor, Lindor dhe Juglindor të vendit tonë, u ftuan të marrin pjesë në takimin dyditor punues më 31 mars dhe 1 prill 2022, në Qytetin Sandanski (Qarku i Bllagoevgradit) në kuadër të Programit për bashkëpunim ndërkufitar midis Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe Republikës së Bullgarisë për vitin 2021 2027. Në takim u ftuan edhe përfaqësuesit e 23 komunave nga Bullgaria fqinje, nga qarqet e Bllagoevgradit dhe Qystendilit. Qëllimi i takimit ishte që kryetarët e komunave dhe administratat e në kuadër të komunës së tyre nga të dy anët e kufirit të informohen me momentet e reja në Programin për bashkëpunim ndërkufitar, si dhe të mundësohet përtëritje e partneriteteve ekzistuese ose krijimin e partneriteteve të reja midis pushteteve lokale në të dy vendet. U realizuan edhe sesione për shpërndarjen e shembujve të mirë mbi temat që u referohen realizimit të projekteve nga periudha paraprake e Programit, si dhe të gjendjes së ekonomisë cirkulare dhe tranzicionit ekologjik. Fondi i FLAG e paraqiti punën e saj dhe mundësitë për financim të projekteve në komunat në Maqedoninë e Veriut.

Delegacioni nga vendi jonë u udhëhoq nga ministri për vetëqeverisje lokale, Goran Milevski, i cili në fjalimin e tij përmendi se bashkëpunimi midis komunave nga të dy vendet dhe shembulli për miqësi të mirë dhe ndërtimi i përbashkët i së ardhmes evropiane në rajon. Milevski potencon se bashkëpunimi ndërkufitar midis dy vendeve ka vazhdimësinë e vet dhe është një ndër më të suksesshmet në rajon në përgjithësi, njëqind për qind realizim i mjeteve nga Bashkimi Evropian, ku në periudhën e dytë të programit IPA janë realizuar 73 projekte të përbashkëta, në shumë prej 20 milion eurosh. Të pranishmëve i'u drejtua edhe kryeministri i Bullgarisë, Kirill Petkov. Mes mysafirëve tjerë ishin edhe prëfaqësueit e sekretariatit të përbashkët të Programit dhe drejtorëve të qendrave të të tre rajoneve planifikuese në kuadër të programit nga Maqedonia e Veriut. Organizator i takimit ishte Asociacioni Nacional i komunave në Republikën e Bullgarisë (NAMRB) në bashkëpunim me BNJVL-në.

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE TË
REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

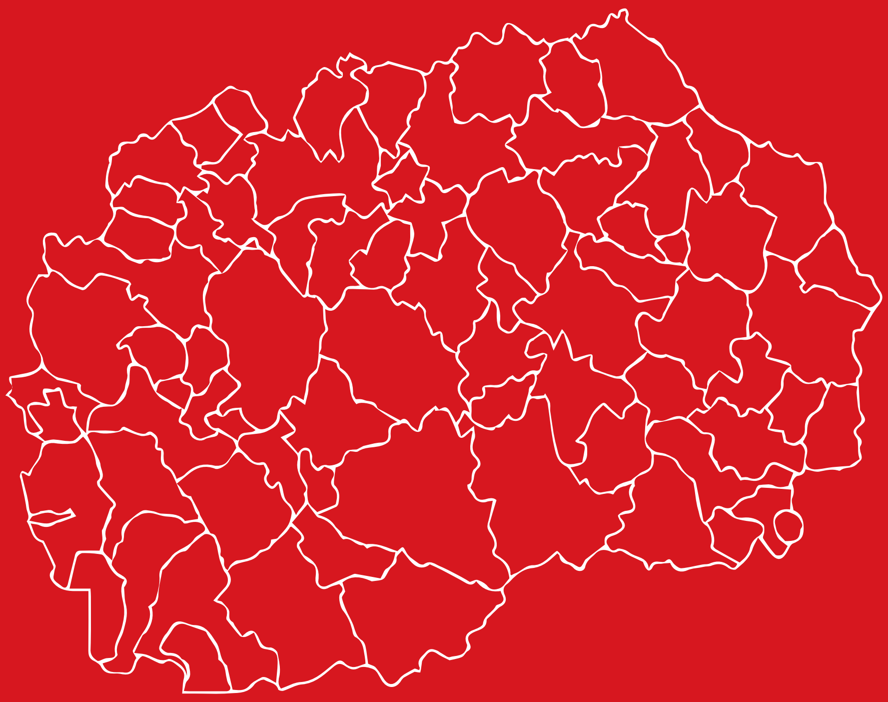

КОНТАКТ ИНФОРМАЦИИ
тел. +389 (0)2 30 99 033 | факс: +389 (0)2 30 61 994
ул. "Копенхагенска" бр. 5, п. фах 32, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
contact@zels.org.mk | www.zels.org.mk

INFORMACIONE PËR KONTAKT:
tel. +389 (0)2 30 99 033 | faks: +389 (0)2 30 61 994
rr. "Kopenhagenska" nr. 5, F.P. 32, 1000 Shkup, Republika e Maqedonisë së Veriut
contact@zels.org.mk | www.zels.org.mk